

Verstuurd: 30-06-2025

Beste X, zoals besproken:

Ik heb een aantal vragen over de regels mbt export naar China:

- Wapenembargo met China; wat betekent dat? Gelden er uitzonderingen?
- Levert NL wapens aan China? Wat voor wapens? Hoe vaak in 2024 en 2025?
- Is het voor bedrijven in Nederland toegestaan om producten (anders dan wapens) vanuit NL te exporteren naar de Chinese defensie industrie? Zo ja: welke voorwaarden gelden er?
- Worden er überhaupt producten uit NL geëxporteerd naar de Chinese defensie industrie?
- Moet in zo'n geval de minister altijd toestemming geven? In 2024 en 2025: hoe vaak heeft de minister toestemming verleend voor een export van goederen aan de Chinese defensie industrie?
- Worden vergunningen per product verleend?
- BuZa heeft een openbare lijst met verleende dual use vergunningen; is de lijst compleet mbt China? Geldt bij deze lijst dat de vergunningen zijn verleend omdat de producten civiel worden gebruikt of kunnen/mogen de producten ook militair worden gebruikt? (met andere woorden: kan de minister de vergunning hebben verleend om het product militair te gebruiken?)
- Als een product niet in bijlage 1 van de Europese dual use verordening staat; staat het een bedrijf in NL dan vrij om het product te exporteren naar een Chinese defensieklant? Hoe vaak komt deze situatie voor?

Voor verdere toelichting ben ik bereikbaar.

Ontvangen: 05-08-2025

Beste X,

Hieronder de reactie van het ministerie van Buitenlandse Zaken op jouw vragen. Hopelijk kun je hiermee uit de voeten.

Met vriendelijke groet,

X

Wapenembargo met China; wat betekent dat precies? Gelden er uitzonderingen?

Het EU-wapenembargo ten aanzien van China heeft de vorm van een politieke verklaring uit 1989 waar alle EU-lidstaten zich toe hebben verbonden. In deze politieke verklaring geven alle lidstaten aan een embargo aan te houden ten aanzien van de uitvoer van militaire goederen naar China. Doordat het embargo ten aanzien van China in tegenstelling tot andere geldende EU-wapenembargo's niet gevat is in een juridische tekst die de reikwijdte en strekking van het embargo definieert (een Raadsbesluit), biedt dit embargo

ruimte voor verschillende interpretaties en uitvoering door EU-lidstaten. Zie voor de Nederlandse interpretatie van dit embargo de beantwoording van vraag 2 en 3.

Levert NL wapens aan China? Wat voor wapens? Hoe vaak in 2024 en 2025?

Worden er überhaupt producten uit NL geëxporteerd naar de Chinese defensie-industrie?

Voor alle goederen die op de [EU Gemeenschappelijke lijst van militaire goederen](#) staan is export door Nederlandse bedrijven alleen mogelijk indien er een exportvergunning wordt verkregen van de Nederlandse overheid. Nederland hanteert hierbij een verbod op het exporteren van wapens en wapensystemen naar China die ontworpen zijn om te doden en onderdelen daarvoor (letale wapens en wapensystemen). Er worden dan ook geen exportvergunningen voor dergelijke goederen afgegeven op basis van negatieve toetsing aan criterium 1 van het [Europees Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexport](#) (internationale verplichtingen). Overige militaire goederen kunnen worden uitgevoerd mits de zorgvuldige toetsing aan de acht criteria van het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexport dat toelaat. Bij risico's op ongewenst eindgebruik wordt een vergunningaanvraag afgewezen.

Een overzicht van alle afgegeven vergunningen voor de uitvoer van strategische goederen naar China is te vinden op de website van de Rijksoverheid. Deze lijsten zijn compleet en bevatten alle afgegeven vergunningen. Dit geldt ook vergunningen voor uitvoer naar China. Voor een overzicht van de uitvoer van militaire goederen (geactualiseerd tot en met 31 mei 2025) zie [Maandelijkse rapportage uitvoer militaire goederen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#). Voor een overzicht van de uitvoer van dual-usegoederen (geactualiseerd tot en met 30 juni 2025) zie [Maandelijkse rapportage uitvoer dual-use-goederen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#).

Is het voor bedrijven in Nederland toegestaan om producten (anders dan wapens) vanuit NL te exporteren naar de Chinese defensie industrie? Zo ja: welke voorwaarden gelden er?

Voor alle strategische goederen (militair en dual-use) is export door Nederlandse bedrijven alleen mogelijk indien er een exportvergunning wordt verkregen van de Nederlandse overheid. Zie voor overige goederen de beantwoording op vraag 8.

Moet in zo'n geval de minister altijd toestemming geven? In 2024 en 2025: hoe vaak heeft de minister toestemming verleend voor een export van goederen aan de Chinese defensie industrie?

Alle exportvergunningen worden door of namens de staatssecretaris Buitenlandse Handel afgegeven. Op welk niveau de aanvragen worden toegewezen hangt af van type aanvraag en land van eindbestemming.

Worden vergunningen per product verleend?

Afhankelijk van het type goederen, worden vergunningen verleend voor een specifieke transactie (individuele vergunning) of voor een bepaald bedrag voor een vooraf gespecificeerd soort goederen, vastgelegd in de SG-post (globale vergunning). Bij een individuele vergunning moet vooraf eindgebruik, eindgebruiker, waarde en het product bekend zijn. Bij een globale vergunning wordt een vergunning verstrekt voor een serie producten aan meerdere eindgebruikers. Zo'n vergunning is een jaar geldig en moet opnieuw worden aangevraagd (en beoordeeld) wanneer het bedrag op de vergunning is opgebruikt of wanneer de looptijd is verstreken. Een belangrijke voorwaarde is dat bedrijven die wensen te exporteren middels een globale vergunning, een

goedgekeurd *Internal Compliance Program* (ICP) dienen te hebben, zodat er voldoende waarborgen zijn dat de goederen niet worden gebruikt voor ongewenste doeleinden.

BuZa heeft een openbare lijst met verleende dual use vergunningen; is de lijst compleet mbt China? Geldt bij deze lijst dat de vergunningen zijn verleend omdat de producten civiel worden gebruikt of kunnen/mogen de producten ook militair worden gebruikt? (Met andere woorden: kan de minister de vergunning hebben verleend om het product militair te gebruiken?)

Het document op de website van de rijksoverheid met als titel "*Rapportage uitvoer dual use goederen geactualiseerd t/m juni 2025*" is de lijst met verleende vergunningen tot en met juni 2025. Deze rapportage wordt maandelijks bijgewerkt en is compleet, dus ook ten aanzien van export naar China. Aan de uitvoer van dual-use goederen gaat een zorgvuldige toetsing aan de Europese exportcontrolekaders vooraf. Het Nederlands exportcontrole beleid is landenneutraal en vergunningen worden op een case by case basis beoordeeld. Hierbij worden onder andere de exporteur, de goederen, de eindgebruiker, het land van eindbestemming en het opgegeven eindgebruik in ogenschouw genomen. Ook het heersende wapenembargo is een factor die wordt meegenomen. Wanneer er een risico bestaat dat eindgebruik van de goederen indruist tegen Nederlandse (veiligheids)belangen, wordt een vergunningaanvraag afgewezen.

Als een product niet in bijlage 1 van de Europese dual use verordening staat; staat het een bedrijf in NL dan vrij om het product te exporteren naar een Chinese defensieklant? Hoe vaak komt deze situatie voor?

In beginsel staat het exporteurs vrij om ongecontroleerde goederen te exporteren naar China. De Nederlandse overheid kan echter bepaalde gevoelige goederen die niet op bijlage 1 van de EU Dual-use verordening voorkomen onder strikte voorwaarden toch onder exportcontrole brengen. Dit kan door middel van een nationale maatregel (die bepaalde producten alsnog vergunningplichtig maakt), of door middel van een ad-hoc vergunningplicht (die specifieke transacties onder vergunningplicht brengt). Over specifieke aantallen van deze situaties verstrekken we geen informatie, aangezien dit (bedrijfs)vertrouwelijke informatie betreft.

Verstuurd: 01-10-2025

Dag X,

Naar aanleiding van het achtergrondgesprek van 16 september, hebben we een aantal vragen die we graag *on the record* willen stellen. Ik snap dat het even duurt om de antwoorden te verzamelen. Kun je ze uiterlijk 10 oktober beantwoorden? Alvast dank.

Export China

- Voor de afgelopen 5 jaren: hoeveel dual use vergunningen voor China zijn toegewezen en hoeveel zijn er afgewezen?
- Hoeveel unieke bedrijven hebben momenteel een zgn globale vergunning voor export naar China? En hoeveel globale vergunningen zijn er momenteel actief mbt China?
- Hoe ziet het toezicht op Nederlandse bedrijven die een globale vergunning hebben, eruit?
- Klopt het dat een bedrijf bij een globale vergunning zelf de eindgebruiker en het eindgebruik controleert van het te exporteren product?
- Klopt het dat het Nederlandse bedrijven vrij staat om producten die een dual use vergunning hebben gekregen, te exporteren naar Chinese defensiebedrijven?
- Klopt het dat het Nederlandse bedrijven vrij staat om ongecontroleerde producten (die vergunningsvrij zijn), te exporteren naar Chinese defensiebedrijven?
- Is het wenselijk dat Nederlandse hoogwaardige technologie wordt geëxporteerd naar Chinese defensiebedrijven?
- Klopt het dat de Nederlandse overheid de Chinese overheid als een systeemrivaal ziet, die Nederlandse technologie gebruikt voor militaire doeleinden?

Lithografie

- Klopt het dat het ministerie van BuZa werkt aan een nieuwe ministeriële regeling mbt lithografieapparatuur die ziet op het onderhoud van deze apparaten, zgn "servicing"? Wanneer naar schatting wordt deze regeling gepubliceerd? Waarom wordt aan deze regeling gewerkt / wat is het doel van de regeling?
- Klopt het dat er producten bestaan die niet aangemerkt worden als dual use, maar desondanks wel noodzakelijk zijn voor de werking van lithografiemachines? Klopt het dat deze producten zonder vergunning naar bijvoorbeeld Chinese defensiebedrijven kunnen worden geëxporteerd?
- Naast de twee ministeriële regelingen mbt lithografieapparatuur; hoe vaak heeft de Nederlandse regering een zgn nationale maatregel of ad hoc vergunningsplicht ingesteld? Hoe vaak is dit ingesteld met als doel om te voorkomen dat Nederlandse technologie in Chinese handen valt?

Ontvangen: 09-10-2025

Beste X,

Hierbij onze antwoorden op jouw vragen export China.

Zie onderstaand,

Met groet,

X

Export China

Voor de afgelopen 5 jaren: hoeveel dual use vergunningen voor China zijn toegewezen en hoeveel zijn er afgewezen?

Voor de afgelopen 5 jaar (periode: 01-10-2020 t/m 01-10-2025) zijn 740 dual use vergunningen toegewezen. Het ministerie doet in geen uitspraken over afgewezen vergunningen. NB1: onder China wordt in dit verband verstaan de bestemmingen China, Hong Kong, Macau en Taiwan.

Hoeveel unieke bedrijven hebben momenteel een zgn globale vergunning voor export naar China? En hoeveel globale vergunningen zijn er momenteel actief mbt China?

41 unieke bedrijven hebben op dit moment een geldige globale vergunning voor export naar China. Er zijn momenteel 55 globale vergunningen actief m.b.t. China.

Hoe ziet het toezicht op Nederlandse bedrijven die een globale vergunning hebben, eruit?

De Douane voert risicogerichte controles uit t.a.v. individuele zendingen. Bij bedrijven met globale vergunningen vinden periodieke nacontroles plaats.

Klopt het dat een bedrijf bij een globale vergunning zelf de eindgebruiker en het eindgebruik controleert van het te exporteren product?

Globale vergunningen kunnen in verschillende vormen worden afgegeven: dit kan een vergunning zijn voor meerdere soorten goederen aan een specifieke eindgebruiker. Ook kan het een vergunning zijn voor een of meerdere soort(en) goederen waarop meerdere ontvangers en eindgebruikers zijn vermeld. In die gevallen wordt de toetsing van de ontvangers en eindgebruikers door de overheid gedaan. In specifieke gevallen - vastgelegd in het beleidskader van het Ministerie van Buitenlandse Zaken - kunnen vergunningen worden verleend voor dual-use goederen waarop geen ontvangers en eindgebruikers zijn genoemd en beperkt zijn voor één of meerdere landen. In die gevallen wordt een stukje van de exportcontrole overgedragen aan de exporteur. De ruimte die op een globale vergunning wordt gegeven, bepaalt of en in hoeverre een exporteur zelf eindgebruikers en het eindgebruik controleert. De globale vergunningen kunnen namelijk worden afgebakend. Dit is belangrijk, zeker als het gaat om landen waarbij specifieke risico's worden onderkend. Deze vergunningen kunnen worden afgebakend met specifieke voorwaarden: zo kunnen bepaalde groepen eindgebruikers worden uitgezonderd, maar ook kan op een vergunning het eindgebruik worden afgebakend (denk aan 'medisch eindgebruik'). Exporteurs die gebruik willen maken van een globale vergunning zonder ontvangers en eindgebruikers dienen te beschikken over een *Internal Compliance Programme* (ICP). Dit ICP dient te voldoen aan de vereisten zoals vermeld in het document 'Richtlijnen voor het opstellen van een *Internal Compliance Programme*' op de website van de Rijksoverheid. In een ICP wordt beschreven wat de interne beheersmaatregelen zijn die erop toezien dat de geldende wet- en regelgeving op het gebied van exportcontrole wordt nageleefd.

Klopt het dat het Nederlandse bedrijven vrij staat om producten die een dual-use vergunning hebben gekregen, te exporteren naar Chinese defensiebedrijven?

Bedrijven die een dual-use exportvergunning hebben gekregen, mogen alleen leveren aan de eindgebruikers die op deze vergunning vermeld staan. Bij het uitvoeren van globale vergunningen waarop geen ontvangers en eindgebruikers genoemd zijn worden leveringen aan militaire eindgebruikers of voor militair eindgebruik specifiek uitgesloten van de vergunning.

Klopt het dat het Nederlandse bedrijven vrij staat om ongecontroleerde producten (die vergunningsvrij zijn), te exporteren naar Chinese defensiebedrijven?

Goederen die niet onder exportcontrole vallen mogen in beginsel vrij geëxporteerd worden. Op grond van EU wetgeving mag de overheid echter onder specifieke gevallen alsnog een vergunning eisen, bijvoorbeeld indien er vermoedens bestaan dat een export zal bijdragen aan de productie van massavernietigingswapens of overbrengingsmiddelen daarvoor.

Is het wenselijk dat Nederlandse hoogwaardige technologie wordt geëxporteerd naar Chinese defensiebedrijven?

Leveringen aan de Chinese defensie-industrie zijn om meerdere redenen onwenselijk vanuit het Nederlandse perspectief. De AIVD en MIVD waarschuwen in hun jaarverslagen al langer dat China de grootste bedreiging vormt voor de Nederlandse economische en kennisveiligheid. Ook werkt China militair samen met Rusland, en leveren Chinese bedrijven zowel dual-use als militaire goederen voor de Russische oorlogsindustrie. Niettemin is export naar China niet per definitie uitgesloten, mits een vergunningaanvraag de zorgvuldige toetsing aan de EU-exportcontrole criteria doorstaat.

Klopt het dat de Nederlandse overheid de Chinese overheid als een systeemrivaal ziet, die Nederlandse technologie gebruikt voor militaire doeleinden?

De relatie met China wordt gekenmerkt door de drieslag partner, concurrent en systeemrivaal. Op diverse terreinen kan en moet met China worden samengewerkt vanuit het belang om het NL innovatie- en verdienvermogen te versterken. Wel verschuift de balans in groeiende mate naar concurrentie en systeemrivaliteit, zoals ook in de recente brieven aan de Kamer (dec '24 en okt '25) staat toegelicht.

Lithografie

Klopt het dat het ministerie van BuZa werkt aan een nieuwe ministeriële regeling m.b.t. lithografieapparatuur die ziet op het onderhoud van deze apparaten, zgn "servicing"? Wanneer naar schatting wordt deze regeling gepubliceerd? Waarom wordt aan deze regeling gewerkt / wat is het doel van de regeling?

Export voor onderhoud aan vergunningplichtige halfgeleiderapparatuur, -technologie of -software is vanaf de publicatie van de nationale regeling (2023) al onderdeel van de exportcontrolemaatregel. Vergunningaanvragen worden per geval beoordeeld. Bij de afweging kijkt het kabinet naar het risico op ongewenst eindgebruik, welke wordt ingeschat op basis van de aard van de goederen, het opgegeven eindgebruik en de eindgebruiker. Het ministerie loopt niet vooruit op toekomstige ontwikkelingen zoals aangepaste of nieuwe ministeriële regelingen. Nederland houdt alle geopolitieke en technologische ontwikkelingen goed in de gaten en blijft gesprekken voeren met de partners die een belangrijke positie hebben in de sector. In de afweging van het Nederlandse exportcontrolebeleid zijn (inter)nationale veiligheidsrisico's doorslaggevend.

Klopt het dat er producten bestaan die niet aangemerkt worden als dual-use, maar desondanks wel noodzakelijk zijn voor de werking van lithografiemachines? Klopt het dat deze producten zonder vergunning naar bijvoorbeeld Chinese defensiebedrijven kunnen worden geëxporteerd?

Lithografiemachines bevatten veel onderdelen, technologieën en software. De export van strategische goederen die een risico vormen voor de nationale veiligheid is

vergunningplichtig. Alle onderdelen zijn nodig om een machine te laten functioneren, maar niet alle onderdelen hebben een cruciale/strategische rol. Dat kan bijvoorbeeld gaan om minder geavanceerde onderdelen die wereldwijd breed en makkelijk verkrijgbaar en dus ook vervangbaar zijn, waardoor exportcontrole niet effectief is. Er zijn dus onderdelen die niet onder de exportcontrolemaatregel vallen.

Naast de twee ministeriële regelingen mbt lithografieapparatuur; hoe vaak heeft de Nederlandse regering een zgn. nationale maatregel of ad hoc vergunningsplicht ingesteld? Hoe vaak is dit ingesteld met als doel om te voorkomen dat Nederlandse technologie in Chinese handen valt?

Het Nederlandse exportcontrolebeleid is landenneutraal. Er zijn twee nationale regelingen: [wetten.nl - Regeling - Regeling goederen voor tweeterlei gebruik - BWBR0033865](#) en [wetten.nl - Regeling - Regeling geavanceerde productieapparatuur voor halfgeleiders - BWBR0048439](#). De exportcontroleverplichtingen van bedrijven staan verder in de EU Dual-Use verordening beschreven. Het ministerie doet in het kader van de vergunningverlening geen uitspraken over individuele bedrijven en over het instellen van een catch-all/ad hoc vergunningplicht op individuele bedrijven.

Verstuurd: 07-11-2025

Beste X

Dank voor de beantwoording van de eerdere serie vragen over dual use export naar China. Jullie begrijpen vast dat we werken aan een item over dit onderwerp. Ik heb in aanloop naar die publicatie nog een inhoudelijke vraag:

Volgens experts stelt artikel 4.2 van de [Europese Dual Use verordening](#) dat exporteurs óók bij export van dual use producten die niet in de verordening staan vermeld, toestemming moeten vragen aan de autoriteiten. Daarbij moet de exporteur dan wel kennis hebben over militair gebruik van de goederen en er moet een wapenembargo van kracht zijn tegen het exportland.

Mijn vragen:

1. Geldt bovenstaande artikel voor export naar China? Immers: volgens de RVO is er een wapenembargo van kracht tegen China/
2. Kan BuZa bevestigen dat Nederlandse bedrijven die niet gelijste dual use goederen exporteren naar China en weet hebben van het mogelijke militair gebruik ervan, de douane/BuZa om toestemming moeten vragen?
3. Gebeurt dit ook? Wordt deze regel gehandhaafd? Hoe?

Deadline voor de vragen is vrijdag 14 november, maar ik hoop dat het voor die tijd al lukt. Bij vragen ben ik te bellen. Alvast dank!

Ontvangen: 13-11-2025

Beste X,

Dank voor het stellen van jouw vragen en de gestelde deadline.

Hierbij onze beantwoording.

Geldt bovenstaande artikel voor export naar China? Immers: volgens de RVO is er een wapenembargo van kracht tegen China.

De Dual-use verordening definieert een 'wapenembargo' als dit een door de Europese Raad aangenomen besluit of gemeenschappelijk standpunt, een besluit van de OVSE, of een bindende resolutie van de VNVR (Verenigde Naties-VeiligheidsRaad) is.

Het Europese wapenembargo op China is (slechts) een politieke verklaring, en voldoet dus niet aan de definitie van een wapenembargo voor zo ver het de uitvoering van de Dual Use Verordening aangaat.

Aangezien er geen sprake is van een wapenembargo in de zin van de Dual Use Verordening, is artikel 4, eerste lid, van deze verordening niet van toepassing. Exporteurs naar China zijn dus niet verplicht om melding te maken bij (een vermoeden van) militair eindgebruik. Echter, wanneer exporteurs aanwijzingen hebben dat hun niet-vergunningsplichtige goederen gebruikt zouden kunnen worden in connectie met massavernietigingswapens of overbrengingsmiddelen, zijn zij op grond van artikel 4, tweede lid, van de Dual Use Verordening wel gehouden om daarvan melding te maken bij de bevoegde autoriteiten.

Kan BuZa bevestigen dat Nederlandse bedrijven die niet gelijste dual use goederen exporteren naar China en weet hebben van het mogelijke militair gebruik ervan, de douane/BuZa om toestemming moeten vragen?

Aangezien het EU wapenembargo op China niet voldoet aan de definitie van een wapenembargo zoals de Dual-use verordening dit stelt, zijn bedrijven niet verplicht om de Douane in te lichten over mogelijk militair eindgebruik. In de praktijk maken bedrijven wel vaak melding hiervan.

Gebeurt dit ook? Wordt deze regel gehandhaafd? Hoe?

Zie antwoord vraag 2

Verstuurd: 25-11-2025

Beste X, zoals net besproken.

Het gaat om onderstaande antwoord uit een eerdere beantwoording van onze vragen.

- dubbelcheck: klopt onderstaande antwoord?
- dus: is het voor een willekeurig bedrijf noodzakelijk om een exportvergunning aan te vragen voor servicing voor apparatuur die onder de ministeriële regeling valt? (ja/nee)
- Handhaaft BuZa/Douane die vergunningsplicht?

Klopt het dat het ministerie van BuZa werkt aan een nieuwe ministeriële regeling m.b.t. lithografieapparatuur die ziet op het onderhoud van deze apparaten, zgn "servicing"? Wanneer naar schatting wordt deze regeling gepubliceerd? Waarom wordt aan deze regeling gewerkt / wat is het doel van de regeling?

Export voor onderhoud aan vergunningplichtige halfgeleiderapparatuur, -technologie of -software is vanaf de publicatie van de nationale regeling (2023) al onderdeel van de exportcontrolemaatregel. Vergunningaanvragen worden per geval beoordeeld. Bij de afweging kijkt het kabinet naar het risico op ongewenst eindgebruik, welke wordt ingeschat op basis van de aard van de goederen, het opgegeven eindgebruik en de eindgebruiker. Het ministerie loopt niet vooruit op toekomstige ontwikkelingen zoals aangepaste of nieuwe ministeriele regelingen. Nederland houdt alle geopolitieke en technologische ontwikkelingen goed in de gaten en blijft gesprekken voeren met de partners die een belangrijke positie hebben in de sector. In de afweging van het Nederlandse exportcontrolebeleid zijn (inter)nationale veiligheidsrisico's doorslaggevend.

Ontvangen: 26-11-2025

Beste X,

Naar aanleiding van ons gesprek kan ik aangeven en bevestigen dat ons eerder gegeven antwoord op jouw vraag/vragen nog steeds courant is.

Derhalve verwijs ik je naar ons eerdere gegeven antwoord.

Met groet!

Verstuurd: 26-11-2025

Beste X,

Zoals besproken willen we het ministerie van Buitenlandse Zaken graag om een reactie vragen op onze aanstaande publicatie in *Nieuwsuur*. Deadline voor beantwoording is **vrijdag 28 november**.

Onder embargo tot publicatie: wij constateren na onderzoek dat ASML in 2024 onderdelen voor lithografiemachines heeft geleverd aan Chinese bedrijven die gelieerd zijn aan de Chinese defensie industrie. Zie de lijst hieronder. Zo doet het eerste instituut op de lijst onderzoek naar militaire toepassingen, bijvoorbeeld voor radarsystemen en satellieten. Het tweede instituut op de lijst doet onderzoek naar quantum sensing, een technologie waar de MIVD voor waarschuwt in haar recentste [jaarverslag](#). Het gaat volgens ons onderzoek om onderdelen die niet staan op bijlage I van de Europese Dual-Use verordening en/of vallen onder de ministeriële regelingen mbt halfgeleiders.

Klanten van ASML in China:

- *S.I.S.C. The 24th Research Institute of the Ministry of Electronics Industry, inmiddels bekend onder: No. 24 Research Institute Of China Electronics Technology Group Corporation (eigenaar: CETC Groep)*
- *Shenzhen International Quantum Academy (eigenaar: Shenzhen Institute for Quantum Science and Engineering)*
- *GTA Semiconductor (eigenaar: Huada semiconductor)*
- *Si En (Qingdao)*
- *Semiconductor Manufacturing Beijing Corporation (SMBC) (eigenaar: SMIC)*

Over het bovenstaande hebben we de volgende vragen:

1. Wat is uw reactie op onze bevindingen?
2. Vindt het ministerie het wenselijk dat producten voor lithografiemachines terechtkomen bij bedrijven die gelieerd zijn aan de Chinese defensie-industrie?
3. Vindt het ministerie dat Nederlandse bedrijven in de halfgeleiderindustrie die producten exporteren zelf een verantwoordelijkheid dragen voor het eindgebruik en de eindgebruiker? Hoe ziet die verantwoordelijkheid eruit?
4. In eerdere beantwoording op onze vragen schreef het ministerie: "Leveringen aan de Chinese defensie-industrie zijn om meerdere redenen onwenselijk vanuit het Nederlandse perspectief." In het licht van deze uitspraak: hoe kan het dat de leveringen uit ons onderzoek toch kunnen plaatsvinden?
5. In eerdere beantwoording op onze vragen schreef het ministerie: "Alle onderdelen zijn nodig om een machine te laten functioneren, maar niet alle onderdelen hebben een cruciale/strategische rol." Volgens meerdere deskundigen zijn de verstuurde onderdelen wel degelijk cruciaal. In het licht van deze uitspraak: hoe kan het dat de leveringen uit ons onderzoek toch kunnen plaatsvinden?
6. Het 24e instituut, nummer een op de de bovenstaande lijst, heeft in 2024 een onderdeel ontvangen van ASML om een chipmachine in te stellen. Het gaat om een ongecontroleerd item, dat desondanks volgens experts cruciaal is voor de werking van de machine. Hoe kan het dat een militair onderzoeksinstituut dit item kan ontvangen zonder dat hier een exportvergunning aan te grondslag heeft gelegen?
7. De quantum academy, nummer twee op de bovenstaande lijst, heeft in 2024 een DUV machine van ASML ontvangen. De academie doet onderzoek naar quantum sensing. DUV-machines zijn export-gecontroleerd, hier heeft het ministerie dus een exportvergunning verleend. Welke afweging heeft het ministerie gemaakt om deze vergunning te verlenen? En hoe rijmt het verlenen van die exportvergunning met de waarschuwing van de MIVD over quantum sensing?

We zijn uiteraard te benaderen voor verdere verduidelijking. Alvast dank voor het beantwoorden van onze vragen.

Mede namens x:

Ontvangen: 28-11-2025

Beste X,

Met dank aan ons telefoongesprek, uitleg en deadline, hierbij onze beantwoording.

Bestaat er vanaf jouw/jullie kant al zicht op een publicatiedatum? Ik hoor, spreek, lees je graag.

Grt X

De kern van het Nederlandse exportcontrolebeleid voor strategische goederen is een vergunningplicht voor deze goederen. Die vergunningplicht geeft de overheid de mogelijkheid om voorafgaand aan voorgenomen export een toetsing uit te voeren om te voorkomen dat deze voor verkeerde doeleinden worden gebruikt.

Niet alle hoogtechnologische goederen zijn ook per definitie gevoelig en vergunningplichtig in de zin van het exportcontrolebeleid. Ten aanzien van onderdelen van lithografiemachines is dit ook het geval. Lithografiemachines bevatten veel onderdelen, technologieën en software. Alle onderdelen zijn nodig om een machine te laten functioneren, maar niet alle onderdelen hebben een cruciale/strategische rol. Het kan bijvoorbeeld gaan om minder geavanceerde onderdelen die wereldwijd breed en makkelijk verkrijgbaar en dus ook vervangbaar zijn, waardoor exportcontrole niet effectief is. Er zijn dus onderdelen die niet onder de exportcontrolemaatregel vallen.

Nederland doet geen uitspraken over individuele vergunningaanvragen of bedrijven. Voor goederen die niet vergunningplichtig zijn gelden vanuit exportcontrole geen restricties ten aanzien van export.

1. Vindt het ministerie het wenselijk dat producten voor lithografiemachines terechtkomen bij bedrijven die gelieerd zijn aan de Chinese defensie-industrie?

Het Nederlandse exportcontrolebeleid is erop gericht dat vergunningplichtige dual-use goederen niet bij ongewenste eindgebruikers belanden.

2. Vindt het ministerie dat Nederlandse bedrijven in de halfgeleiderindustrie die producten exporteren zelf een verantwoordelijkheid dragen voor het eindgebruik en de eindgebruiker? Hoe ziet die verantwoordelijkheid eruit?

Nederlandse bedrijven dienen te voldoen aan de exportcontrolewetgeving en sanctiewetgeving ten aanzien van strategische goederen.

3. In eerdere beantwoording op onze vragen schreef het ministerie: "Leveringen aan de Chinese defensie-industrie zijn om meerdere redenen onwenselijk vanuit het Nederlandse perspectief." In het licht van deze uitspraak: hoe kan het dat de leveringen uit ons onderzoek toch kunnen plaatsvinden?

U geeft aan dat de goederen uit uw onderzoek niet vallen onder bijlage I van de Europese Dual-Use verordening en/of vallen onder de ministeriële regelingen mbt halfgeleiders. Er geldt in dat geval geen vergunningplicht voor deze goederen.

4. In eerdere beantwoording op onze vragen schreef het ministerie: "Alle onderdelen zijn nodig om een machine te laten functioneren, maar niet alle onderdelen hebben een cruciale/strategische rol." Volgens meerdere deskundigen zijn de verstuurde onderdelen wel degelijk cruciaal. In het licht van deze uitspraak: hoe kan het dat de leveringen uit ons onderzoek toch kunnen plaatsvinden?

Niet alle hoogtechnologische goederen zijn ook per definitie gevoelig en vergunningplichtig in de zin van het exportcontrolebeleid. Ten aanzien van onderdelen van lithografiemachines is dit ook het geval. Lithografiemachines bevatten veel onderdelen,

technologieën en software. Het kan hierbij bijvoorbeeld ook gaan om minder geavanceerde onderdelen die wereldwijd breed en makkelijk verkrijgbaar en dus vervangbaar zijn, waardoor exportcontrole niet effectief is. Er zijn kortgezegd onderdelen die niet onder de exportcontrolemaatregel vallen, al zijn ze wel noodzakelijk of “cruciaal” voor het functioneren van de machine.

5. Het 24e instituut, nummer een op bovenstaande lijst, heeft in 2024 een onderdeel ontvangen van ASML om een chipmachine in te stellen. Het gaat om een ongecontroleerd item, dat desondanks volgens experts cruciaal is voor de werking van de machine. Hoe kan het dat een militair onderzoeksinstituut dit item kan ontvangen zonder dat hier een exportvergunning aan ten grondslag heeft gelegen?

BZ doet geen uitspraken over individuele bedrijven.

6. De quantum academy, nummer twee op de bovenstaande lijst, heeft in 2024 een DUV machine van ASML ontvangen. De academie doet onderzoek naar quantum sensing. DUV-machines zijn export-gecontroleerd, hier heeft het ministerie dus een exportvergunning verleend. Welke afweging heeft het ministerie gemaakt om deze vergunning te verlenen? En hoe rijmt het verlenen van die exportvergunning met de waarschuwing van de MIVD over quantum sensing?

BZ doet geen uitspraken over individuele bedrijven.
